

A-klinikkasäätiö

HE 173/2024 alkoholilain muuttamisesta

Asiantuntijakuuleminen, TaV 6.11.2024
Hannu Jouhki
toimitusjohtaja

Elinkeinpolitiikka ja kuluttajat

1. Alkoholin *vähittäismyyntiluvan* haltijalla tulisi olla vastuu toimitusketjusta
 - Toimitusketjuvastuu laajasti käytössä mm. elintarvike- ja rakennusteollisuudessa
 - Yhteistyökumppaneiden vastuullisuus, riskien hallinta
 - 71 § perustelut ja pykäläteksti
2. Seuraamusmaksun taso riittämätön
 - Seuraamusmaksun yksi peruste on luvanhaltijan taloudellinen asema, joten seuraamusmaksun tasoa on tarkastettava huomattavasti ylöspäin. Lain valmistelun yhteydessä korotettu 20 000 euron maksimisumma on edelleen riittämätön.
3. Esitys tukee päivittäistavarakaupan keskittyneisyyttä
4. Kuluttajanäkökulma
 - Yli 70 % suomalaisista on huolissaan alkoholin aiheuttamista kustannuksista kansantaloudelle
 - 80 % suomalaisista kokee, että alkoholia saa ostettua riittävän vaivattomasti
 - 74 % ajattelee, ettei päättäjien pitäisi tehdä alkoholinkulutusta lisääviä päätöksiä
 - 84 % ajattelee, että lasten suojaaminen alkoholihaitoilta on tärkeämpää kuin mahdollisuus ostaa vaivattomasti alkoholia.

Lapset ja nuoret

- Vanhempien alkoholinkäyttö lisää lapsen riskiä kohdata väkivaltaa tai altistua väkivallalle kotona.
- Lastensuojelun resurssit
 - 2023 tehtiin lastensuojeluilmoitukset 110 269 lapsesta, + 11 % edellisvuodesta
 - Vuonna 2022 lastensuojelun nettokäyttökustannukset olivat 1,3 miljardia euroa, ja kustannukset ovat kasvaneet 36 % vuosina 2017–2022.
- Nuoret ja alkoholi: 31–42 % alkoholia käyttäneistä alaikäisistä ilmoitti saaneensa alkoholin perhepiiristään.
- Kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista suurempi osa alkoholiin.

Yhteenveto

Alkoholin saatavuuden lisääminen aiheuttaa kielteisiä seurauksia suomalaiseen yhteiskuntaan

- Terveysriskit
 - Addiktio ja riippuvuussairaus
 - Sisäelinten, sydän- ja verenkiertoelimistön, hermoston sairaudet, syövät, mielenterveyden häiriöt
- Julkistalous ja palvelujärjestelmä
 - Työvoiman sairastavuus ja työkyvyttömyydet, tuotannon menetykset, veropohjan heikentyminen
 - Sote-sektorin kuormitus, kustannuspaine
 - Päihde- ja mielenterveyspalveluihin pääseminen
 - Lapset, nuoret ja eriarvoistuminen
 - Alkoholin osuus huumekuolemissa
- Elinkeinopolitiikka
 - Tulonsiirto keskittyneelle päivittäistavarakaupalle ei edistä markkinoiden toimivuutta
 - Vastuu toimitusketjusta ja seuraamusmaksut

A-klinikkasäätiö

